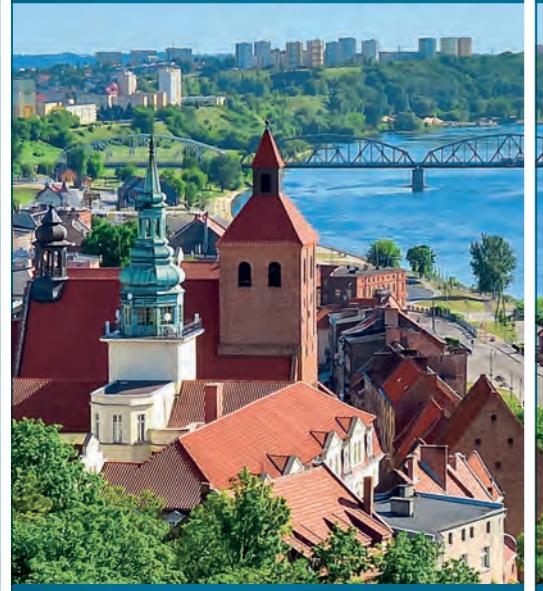

PLAN CENTRUM GRUDZIĄDZA

INFORMACJA TURYSTYCZNA
W GRUDZIĄDZU

ZABYTKI / MONUMENTS / SEHENSWÜRDIGKEITEN

1 Rynek i zabytkowe kamienicznki

Najważniejszy plac Starego Miasta w kształcie prostokąta ma wymiary 54 x 70 m. Dawniej pośrodku wznosił się Ratusz oraz dom kupiecki, a od XVIII wieku kościół ewangelicki. Obecnie pośrodku z pomnikiem Żołnierza Polskiego. Rynek otoczony jest kamienicami w stylu barokowym. Najstarsza „Pod Łabędziem” pochodzi z XVI w.

Market Square and historical tenement houses

The most important square of the Old Town, rectangular in shape and sized 54 x 70 m. Formerly it featured in its centre the City Hall and the Merchants' House, as well as an Evangelical church since 18th century. Now the Polish Soldier's statue stands in the central spot. The Market Square is surrounded by Baroque tenement houses. The oldest, known as „Under the Swan”, comes from the 16th century.

Markt mit historischen Bürgerhäusern

Der Hauptplatz der Altstadt in der Form eines Rechtecks hat Abmessungen von 54 x 70 m. In der Mitte standen hier einmal das Rathaus und ein Handelshaus, ab dem 18. Jahrhundert ragte hier die evangelische Kirche empor. Heute steht im Zentrum des Marktplatzes ein Denkmal des Polnischen Soldaten. Der Markt wird von Häusern im barocken Stil umgeben. Das älteste Haus „Pod Łabędziem“ stammte aus dem 16. Jahrhundert.

2 Kościół pw. św. Mikołaja

Bazylika zbudowana w stylu gotyckim na przełomie XIII i XIV w. Wejście do kościoła przez manierystyczną kruchtę (dawna kaplica). Na wieży wmurowane są 2 terakotowe figury pochodzące z zamku krzyżackiego w Grudziądzu. Wewnątrz ołtarze barokowe. Szczególną uwagę warto zwrócić na ołtarz Maryjny z obrazem Matki Bożej Łaskawej.

St. Nicholas Church

The basilica was built in the Gothic style at the turn of the 13th and 14th centuries. The entrance to the church leads through a Mannerist porch (former chapel). The tower has 2 terracotta figures mounted in, both coming from the Teutonic Knights' castle in Grudziądz. Inside Baroque altars can be admired. Special attention should be paid to the Marian altar with a painting of the Gracious Mother of God.

Nikolaikirche

Die Basilika wurde im gotischen Stil um die Wende des 13. und 14. Jahrhunderts errichtet. Der Zugang zur Kirche führt über eine majestätische Vorhalle (ehemalige Kapelle). Im Turm sind zwei Figuren aus Terrakotta eingemauert, die von der Burg des Deutschen Ordens in Graudenz stammen. Im Inneren befinden sich barocke Altäre. Ein besonderes Augenmerk sollte man auf den Marienaltar mit dem Abbild der gnadenvollen Muttergottes richten.

3 Plac Miłośników Astronomii

Trójkątny plac z pomnikiem Mikołaja Kopernika pośrodku, postawionym w 1972 r., jako upamiętnienie wystąpienia słynnego astronoma na sejmiku Prus Królewskich w Grudziądzie w dniu 21 marca 1522 r.

Astronomy Lovers' Square

A triangular square with a statue of Nicolas Copernicus in the centre, set up in 1972 to commemorate the famous astronomer's treatise at a Royal Prussian council meeting in Grudziądz on 21 March 1522.

Platz der Astronomieliebhaber

Es ist ein dreieckiger Platz mit der Statue von Nikolaus Kopernikus in der Mitte, die im Jahre 1972 zur Erinnerung an den Auftritt des berühmten Astronomen an der Versammlung des Rates von Königlichen Preußen in Graudenz am 21. März 1522.

4 Kościół pw. św. Franciszka Ksawerego

Wraz z Kolegium stanowi kompleks ufundowany przez wojewodę chełmińskiego i podarowany jezuitom. Kościół barokowy zbudowano w latach 1647-1723. Wnętrze kryje oryginalne wyposażenie sakralne. Warto zwrócić uwagę na zdobienia o ornamentyce chińskiej.

Church of St. Francis Xavier

Along with the College, it constitutes a complex founded by the Chełmno Province governor and given to Jesuits. This Baroque church was built in the years 1647-1723. Its interior houses original sacred furnishings. Of note are embellishments with Chinese style ornaments.

Franz - Xaver - Kirche

Die Kirche bildet zusammen mit dem Kollegium einen Komplex, der von dem Woiwoden von Kulm gegründet und an

die Jesuiten gespendet wurde. Die barocke Kirche wurde zwischen 1647-1723 erbaut. Das Innere besticht durch ein originales heiliges Interieur. Es lohnt sich, die Aufmerksamkeit auf die chinesischen Ornamente zu richten.

5 Kolegium Jezuickie (Ratusz)

Kolegium wybudowano w latach 1647-1725 w stylu barokowym. Wewnątrz w sieni zachowała się polichromia przedstawiająca iluzjonistyczną kopułę oraz pięknie zdobiony refektor z wyjątkowym sklepieniem i bogatą dekoracją. Od 1897 r. mieści się tu Urząd Miejski.

Jesuit College

The College was built in the years 1647-1725 in the Baroque style. The vestibule still preserves polychrome wall paintings representing an illusionistic dome and a preciously ornamented refectory with a unique vaulted ceiling and rich decors. The building has been the site of the City Hall since 1897.

Jesuitenkolleg

Das Kolleg wurde in den Jahren 1647-1725 im Barockstil erbaut. Im Inneren der Halle blieb eine Wandmalereien mit der Abbildung einer illusionistischen Kuppel sowie ein wunderschön verziertes Refektorium mit einem besonderen Gewölbe und reichen Verzierungen erhalten. Seit dem Jahre 1897 hat hier das Stadtmuseum seinen Sitz.

6 Góra Zamkowa z wieżą Klimek

Po okazalym zamku krzyżackim zbudowanym w II połowie XIII w. pozostały malownicze relikty, jednak układ zamkowych pomieszczeń jest doskonale widoczny. Pośrodku dawnego dziedzińca, na fundamentach dawnej wieży zamkowej wznosi się wieża widokowa Klimek o wysokości niemal 24 m. Roztacza się z niej wyjątkowy widok na Grudziądz, dolinę Wisły, a także miasta: Nowe, Chełmno i Świecie.

Castle Hill and Klimek Tower

All that remained of the magnificent 13th century castle are picturesque relics. However, the castle's layout can clearly be seen. Situated in the center of the former courtyard is the nearly 24-meter tall Klimek Tower, which rises on the foundations of the former castle tower. Klimek serves as a vantage point that offers a spectacular view of Grudziądz, the Vistula valley and the towns: Nowe, Chełmno and Świecie.

7 Zespół Spichlerzy

Pierwszy murowany spichlerz powstał w 1340 r. Najstarszy z obecnych (pierwszy od Bramy Wodnej) poch. XVI w. Od strony Wisły budynki wielopiętrowe, od strony miasta przypominają małe kamieniczki. Warto odnaleźć kule armatnie wmurowane w przyprosy.

Granaries

The first brick granary was built in 1340. The oldest among the preserved ones (the first next to the Water Gate) comes from the 16th century. Built on a cliff, the buildings are multi-storeyed on the riverside and resembling small tenement houses on the city side. Note the cannonballs embedded into the buttresses.

Speicherkomplex

Der erste gemauerte Getreidespeicher wurde im Jahre 1340 errichtet. Der älteste Getreidespeicher, der bis dato erhalten blieb (der Erste am Wassertor), stammt aus dem 16. Jahrhundert. Auf der Seite des Flusses stehen mehrstöckige Gebäude, auf der Seite der Stadt erinnern die Getreidespeicher an kleine Bürgerhäuser. Interessant sind die in die Strebepfeiler eingemauerten Kanonenkugeln.

8 Brama Wodna

Jedyna zachowana średniowieczna brama prowadząca do Starego Miasta, zbudowana na pocz. XIV w.

Water Gate

The only survived Medieval gate leading to the Old Town, built at the beginning of the 14th century.

Wassertor

Das einzige erhaltene mittelalterliche Tor zur Altstadt, errichtet am Anfang des 14. Jahrhunderts.

9 Mury miejskie

Zbudowane na pocz. XIV w., posiadały 10 wież i 5 bram: Wodną (jedyna zachowana), Toruńską, Boczną, Łasińską i Zamkową. Znaczną część murów rozebrano pod koniec XIX w.

City Walls

Erected at the beginning of the 14th century, they had 10 towers and 5 gates: the Water Gate (the only to survive), Toruń Gate, Side Gate, Łasin Gate, and the Castle Gate. A substantial part of the walls was dismantled at the end of the 19th century.

Die Stadtmauer

Errichtet zu Beginn des 14. Jahrhunderts. Anfangs bestehend aus 10 Türmen und 5 Toren: Brama Wodna (das einzige bis dato erhaltene Tor), Brama Toruńska, Brama Boczna, Brama Łasińska und Brama Zamkowa. Der größte Teil der Mauer wurde im späten 19. Jahrhundert abgerissen.

10 Kościół Ewangelicko-Augsburski pw. św. Jana

Niewielka świątynia zbudowana w 1916 r. dla gminy ewangelickiej, w stylu uproszczonego neogotyku.

Church of St. John

A small temple constructed in 1916 for an Evangelical parish, in the simplified neo-Gothic style.

Evangelische Johannis Kirche Augsburgischen Bekennnisses

Das kleine Gotteshaus wurde im Jahre 1916 für die evangelische Gemeinde im vereinfachten neugotischen Stil errichtet.

11 Pałac Opatek

Zbudowany w 1631 roku w stylu barokowym, pełnił rolę furtki klasztornej. Elewacja pałacu ozdobiona jest niszami muszlowymi, w których znajdują się rzeźby ośmiu świętych zakonników i zakonnic benedyktyńskich. W gmachu znajduje się muzealna wystawa poświęcona Centrum Wyszkolenia Kawalerii.

Abbesse's Palace

Built in 1631 in the Baroque style. In the niches between windows wood sculptures of Benedictine saint monks and nuns are displayed. The building houses a museum exhibition dedicated to the Centre of Cavalry Training.

Palais der Äbtissinnen

Es wurde 1631 im Barockstil gebaut und diente als Klosterstor. An der Fassade, zwischen den Fenstern, befinden sich hölzerne Statuen heiliger Mönche und Nonnen des Benediktinerordens.

in Grudziądz. Since the inter-war period, it has been the City Hall.

Haus für Jüdische Waisen

Das im Jahre 1873 errichtete Gebäude beherbergte das Jüdische Waisenhaus der Lachmann Stiftung. Heute ist dies das einzige Gebäude der jüdischen Architektur in Graudenz. Seit der Zwischenkriegszeit befinden sich hier Abteilungen des Stadtamtes.

15 Poczta Główna

Gmach dawnej Poczty Cesarskiej wzniesiony w 1883 r. w stylu neogotyckim.

Main Post Office

The seat of the former Caesar's Post, constructed in 1883 in the neo-Gothic style.

Hauptpostamt

Das Gebäude des Kaiserlichen Postamtes wurde im Jahre 1883 im neugotischen Stil erbaut.

16 Kościół pw. Niepokalanego Serca NMP

Dawniej ewangelicki, wzniesiony został w latach 1896-98 w stylu neogotyckim. Dawniej zakończony 67-metrową wieżą oraz z emporą wewnętrz. Obecnie kościół katolicki.

Church of the IHM

Formerly Evangelical, erected in the years 1896-98 in the neo-Gothic style. Originally topped with a 67 m tower and a matroneum inside. Now it is a Catholic church.

Herz-Mariä-Kirche

Die ursprünglich evangelische Kirche wurde in den Jahren 1896-1898 im neugotischen Stil errichtet. Später baute man einen 67 Meter hohen Turm und eine Innengalerie. Heute ist dies eine katolische Kirche.

ATRAKCIJE / ATTRACTIONS / ATTRAKTIONEN

• Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi

ul. Wodna 3/5, 86-300 Grudziądz, tel. 56 465-90-63
www.muzeum.grudziadz.pl

Godziny otwarcia: poniedziałek nieczynne, wtorek (bezpłatnie) 10-16, środa, czwartek 10-16, piątek 10-18, sobota, niedziela i święta 10-16

• Muzeum Handlu Wiślanego Flis

ul. Spichrzowa 33-35, 86-300 Grudziądz

tel. 56 465-90-63 wew. 62, fb.com/muzeumhandluwislansiego
Godziny otwarcia: wtorek – czwartek 10-16, piątek – niedz. 10-18

• Wieża widokowa Klimek

ul. Zamkowa
Otwarte codziennie: XI-II 9-16, III oraz X 9-18, IV-IX 9-20

• Cytadela

ul. Czwartaków 1, 86-300 Grudziądz
Obsługa ruchu turystycznego: Stowarzyszenie Rawelin ul. Anny Walentynowicz 1, 86-300 Grudziądz, tel. 504-991-262, www.rawelin-grudziadz.pl

• Rejsy turystyczne stateczkiem „Basia”

Marina Grudziądz, ul. Portowa 8, od maja do września

• Fort Wielka Księga Góra

Wielkie Lńska 22, 86-302 Grudziądz, tel. 607-399-030
www.fortwkg.eu, www.fb.com/fwkg.grudziadz

• Geoterapia Grudziądz

ul. Warszawska 36, 86-300 Grudziądz, tel. 56 464-45-84
www.geoterapiagrudziadz.pl

• Mega-Park

ul. Zielona, 86-300 Grudziądz, tel. 667-697-687
www.mega-park.pl

WARTO WIEDZIEĆ / USEFUL INFORMATION

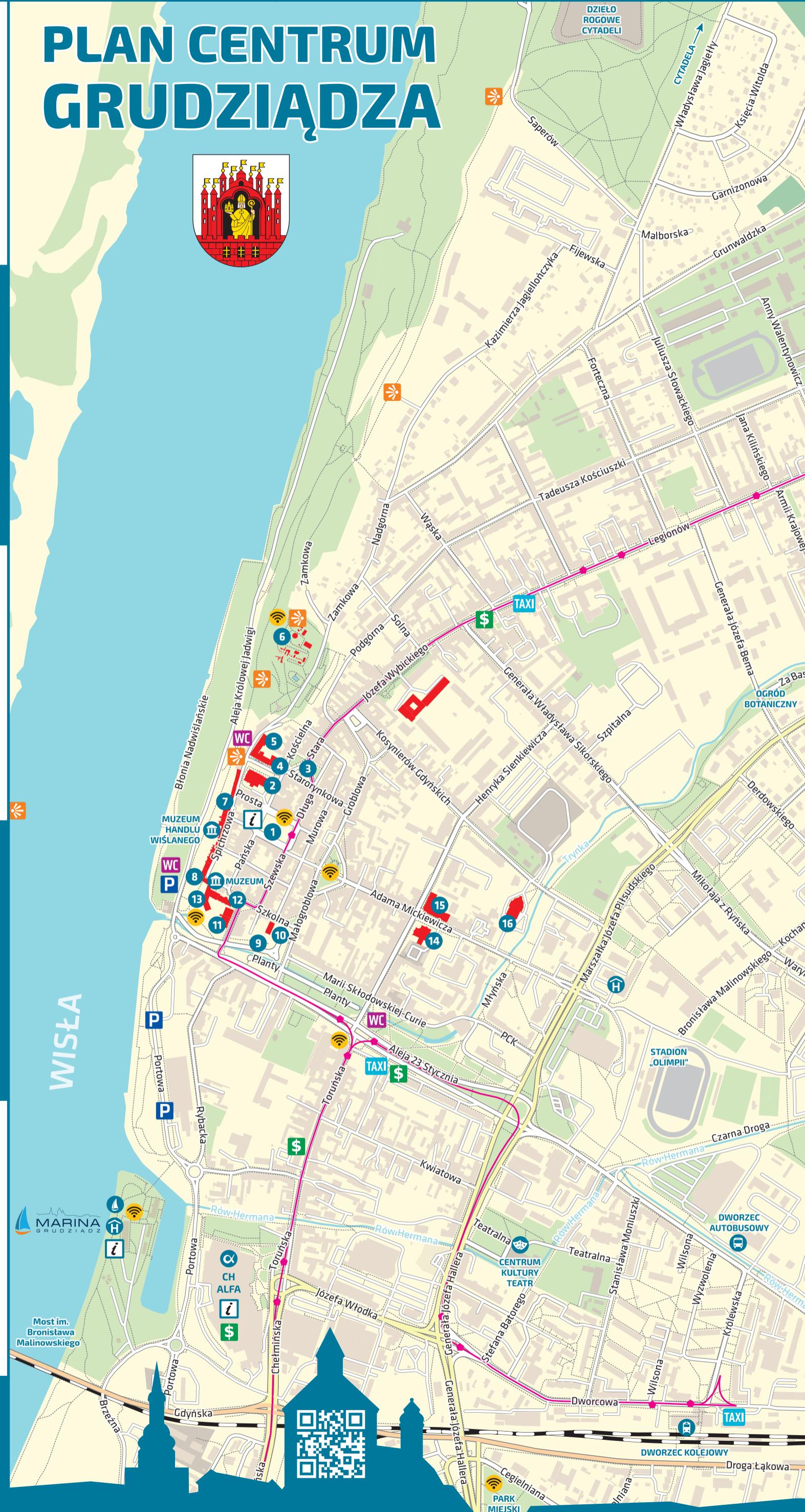
NÜTZLICHE INFORMATIONEN

• Przewodnicy po

PLAN CENTRUM GRUDZIĄDZA

WISŁA

INFORMACJA TURYSTYCZNA W GRUDZIĄDZU

Rynek 3-5
tel. +48 56 46-123-18
e-mail: it@itgrudziadz.pl
www.itgrudziadz.pl

ZAPRASZAMY:

pon. – pt. 8–17
V-IX sob. 10–14
VI-IX niedz. 10–14

TU KUPISZ:

- PAMIĄTKI
- ALBUMY, KSIĄŻKI i WYDAWNICTWA
- MAPY i PRZEWODNIKI
- BILETY MZK
- ZNACZKI POCZTOWE

DODATKOWE MIEJSCA SPRZEDAŻY PAMIĘTEK I WYDAWNICTW:

MARINA Grudziądz
ul. Portowa 8
tel. +48 726-921-919
codziennie: 8–20

PUNKT INFORMACJI MIEJSKIEJ
CH Alfa, ul. Chełmińska 4
tel. +48 56 46-592-88
pon.-pt.: 9–17

ZABYTKI MONUMENTS SEHENSWÜRDIGKEITEN

1. Rynek i zabytkowe kamieniczki
Market Square and historical tenement houses
Markt mit historischen Bürgerhäusern
2. Kościół pw. św. Mikołaja
St. Nicholas church
Nikolaikirche
3. Plac Miłośników Astronomii
Astronomy Lovers' square
Platz der Astronomieliebhaber
4. Kościół pw. św. Franciszka Ksawerego
Church of St. Francis Xavier
Franz-Xaver-Kirche
5. Kolegium jezuickie (Ratusz)
Jesuit College / Jesuitenkolleg
6. Góra Zamkowa z wieżą Klimek
Castle Hill and Klimek Tower
Schlossberg und Klimek Turm
7. Zespół spichlerzy
Granaries / Speicherkomplex
8. Brama Wodna
Water Gate / Wassertor
9. Mury miejskie
City Walls / Die Stadtmauern
10. Kościół Ewangelicko-Augsburski pw. św. Jana
Church of St. John
Evangelische Johanniskirche Augsburgischen Bekenntnisses
11. Pałac Opatek
Abbes' Palace / Palais der Äbtissinnen
12. Kościół pw. św. Ducha
Church of the Holy Spirit
Heiliggeistkirche
13. Klasztor Benedyktynek
Convent of the Benedictine Sisters
Das Benediktinerinnenkloster
14. Przytułek Lachmanna
Shelter for Jewish Orphans
Haus für Jüdische Waisen
15. Poczta Główna
Main Post Office / Hauptpostamt
16. Kościół pw. Niepokalanego Serca NMP
Church of the IHM Herz-Mariä-Kirche

